

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ 5

หน่วยการจัดกิจกรรม ส่วนตัวและสังคม
เรื่อง เพื่อนช่วยเพื่อน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6
จำนวน 1 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การใช้หลักจิตวิทยาของกลุ่มเพื่อนในการสร้างสัมพันธภาพ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ด้วยการให้คำปรึกษาเพื่อนนักเรียนด้วยกัน บนพื้นฐานการไว้วางใจ สามารถสื่อสารกันได้อย่างเปิดเผย ทำให้เข้าใจซึ่งกันและกันได้ง่ายขึ้น

2. สมรรถนะการแนะแนว : ด้านส่วนตัวและสังคม

ข้อ 2 รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 ตระหนักในคุณค่าของการช่วยเหลือผู้อื่น
- 3.2 สำรวจแววนักเรียน YC ของตนเองได้
- 3.3 อธิบายองค์ความรู้เกี่ยวกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

4. สาระการเรียนรู้

- 4.1 นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC: Youth Counselor)
- 4.2 การให้คำปรึกษา

5. ชิ้นงาน / ภาระงาน

แบบวัดแววนักเรียน YC

6. วิธีการจัดกิจกรรม

6.1 ครูนำภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นในปัจจุบันมาให้นักเรียนดู และพูดคุยสอบถามถึงความรู้สึกของนักเรียนที่เห็นปัญหา ตลอดจนมีวิธีการหรือแนวทางในการช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาอย่างไร หากปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นกับเพื่อนของนักเรียนเอง

- 6.2 นักเรียนศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา
- 6.3 นักเรียนชมวีดิทัศน์ขั้นตอนและเทคนิคการให้คำปรึกษาเพื่อน
- 6.4 นักเรียนทำแบบวัดแววนักเรียน YC และตรวจคะแนนแปลผล

6.5 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาใบความรู้และชมวิดีโอเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา ขั้นตอนและเทคนิคการให้คำปรึกษา

7. สื่อ / อุปกรณ์

- 7.1 ภาพปัญหาของวัยรุ่น
- 7.2 ใบความรู้ “นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา”
- 7.3 วิดีทัศน์ขั้นตอนและเทคนิคการให้คำปรึกษาเพื่อน
- 7.4 แบบวัดแว่นนักเรียน YC

8. การวัดและประเมินผล

8.1 วิธีการวัดและประเมินผล

- 8.1.1 สังเกตความสนใจในการฟัง การตอบคำถาม และการร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- 8.1.2 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความเรียบร้อยของใบงาน

8.2 เครื่องมือ

-

8.3 เกณฑ์การประเมิน

8.3.1 สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม

เกณฑ์	ตัวบ่งชี้
ผ่าน	มีความสนใจในการฟัง การตอบคำถาม การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

8.3.2 ตรวจใบงาน

เกณฑ์	ตัวบ่งชี้
ผ่าน	ทำใบงานถูกต้อง ครบถ้วน และส่งงานตามกำหนด
ไม่ผ่าน	ขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ใบความรู้ เรื่อง นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา

นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC-Youth Counselor) หมายถึง นักเรียนที่โรงเรียนพิจารณาคัดสรรว่าเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีจิตอาสา มีทักษะในการรับฟังและการให้คำปรึกษา ซึ่งได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่เพื่อนนักเรียน โดยการดูแลชี้แนะอย่างใกล้ชิดจากครูแนะแนว

บทบาทหน้าที่ที่ YC ต้องตระหนัก นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษามีบทบาทในการช่วยเหลือเพื่อนนักเรียน ซึ่งมีอายุรุ่นราวคราวเดียวกันที่ประสบปัญหา มีความวิตกกังวลหรือยุ่งยากลำบากใจ ให้เข้าใจปัญหาได้อย่างชัดเจน เห็นแนวทางในการแก้ปัญหาของตัวเอง และร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันและกัน นักเรียนเพื่อนที่ปรึกษาจึงต้องเป็นตัวอย่างที่ดีของเพื่อน สามารถช่วยให้เพื่อนเปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนด้วยกันอีกทางหนึ่งด้วย

YC ก็ต้องมีจรรยาบรรณ

1. เคารพในศักดิ์ศรีและส่งเสริมสนับสนุนสวัสดิภาพของเพื่อนผู้มารับคำปรึกษาและต้องระวังไม่ให้ผู้รับคำปรึกษาได้รับการกระทบกระทั่งทางจิตใจ
2. สัมพันธภาพในการให้คำปรึกษาและข้อมูลที่ได้จากสัมพันธภาพนั้น จะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับ
3. บันทึกต่างๆ ในการให้คำปรึกษารวมทั้งบันทึกจากการสัมภาษณ์ข้อมูลจากแบบทดสอบ เครื่องบันทึกเสียงและเอกสารอื่นๆ ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้จะต้องปกปิดเอกลักษณ์ของเพื่อนผู้รับคำปรึกษา และระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ให้เกิดผลเสียหายแก่เพื่อนผู้รับคำปรึกษาด้วย
4. ควรได้ชี้แจงเงื่อนไขต่างๆ ของการคำปรึกษาให้เพื่อนผู้รับคำปรึกษาทราบ
5. ในการให้คำปรึกษาเพื่อนนักเรียนที่ปรึกษาต้องหลีกเลี่ยงสภาพที่จะทำให้เพื่อนผู้รับคำปรึกษาอยู่ในภาวะขัดแย้งในใจ
6. ยุติการให้คำปรึกษาเมื่อเพื่อนนักเรียนที่ปรึกษาไม่สามารถให้ความช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาได้อีกต่อไป และให้ส่งผลต่อไปพบผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมต่อไป
7. หากได้รับข้อมูลที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้อื่น เพื่อนนักเรียนที่ปรึกษาต้องรายงานให้แก่ผู้มีอำนาจเกี่ยวข้องในแนวทางที่ไม่เปิดเผยว่า ได้รับข้อมูลจากเพื่อนผู้รับคำปรึกษาคนใด

YC ที่ดีจะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. รู้จักและยอมรับตนเอง
2. อดทน ใจเย็น
3. จริงใจและตั้งใจช่วยเหลือผู้อื่น
4. มีท่าทีที่เป็นมิตรและมองโลกในแง่ดี
5. ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่นและช่างสังเกต
6. ใช้คำพูดได้เหมาะสม
7. เป็นผู้รับฟังที่ดี

(ที่มา <http://guidance.obec.go.th/?p=1073>)

ใบงาน
เรื่อง แบบวัดแววนักเรียน YC

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าสอดคล้องกับความคิดเห็นและความรู้สึกของท่านที่มีต่อตัวท่านเองและผู้อื่นเพียงใด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในประเด็นที่ตรงกับตัวนักเรียน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
1. คนทุกคนมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และอยากเป็นคนดี				
2. ใคร ๆ ก็มีโอกาสมิติดพลาดด้วยกันทั้งนั้น				
3. คนอ่อนแอเท่านั้นที่ขอความช่วยเหลือจาก คนอื่น				
4. นักเรียนชอบที่จะพบปะพูดคุยกับคนอื่น แม้จะเป็นคนที่ท่านไม่คุ้นเคย				
5. ใครๆ มักชอบที่จะพูดคุยกับนักเรียน				
6. นักเรียนชอบที่จะพูดมากกว่าฟัง				
7. ใครๆ มักชมนักเรียนว่านักเรียนเป็นคนที่ดีจับความรู้สึกของคู่สนทนาได้ดี				
8. นักเรียนมักจะเก็บความรู้สึกไม่ค่อยได้				
9. ถ้านักเรียนต้องการจะช่วยเหลือใคร นักเรียนจะช่วยอย่างเต็มที่				
10. นักเรียนมักจะคิดหรือทำแทนคนอื่น เพราะเกรงว่าผลงานจะออกมาไม่ดีเท่าที่ควร				
11. นักเรียนมักจะสั่งสอนและให้แนะนำแก่คนใกล้ชิดเสมอ				
12. นักเรียนมักจะยอมรับความผิดพลาดของคนอื่นได้ยาก				
13. เมื่อนักเรียนรับปากว่าจะเก็บเรื่องใดเป็นความลับนักเรียนสามารถทำได้ 100%				
14. ความคิดและการกระทำของนักเรียนไม่ค่อยเหมือนใคร				
15. รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย และท่าทางของท่านไม่น่าจะมีส่วนต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของ YC				

วิธีการคิดคะแนนแบบ คุณเป็นเพื่อนที่ปรึกษาได้หรือไม่

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง
1, 2, 4, 5, 7, 9, 13, 14	3	2	1	0
3, 6, 8, 10, 11, 12, 15	0	1	2	3

เกณฑ์การแปลผล

- คะแนนระหว่าง 31-45 หมายถึง นักเรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะเหมาะสมในการเป็นเพื่อนที่ปรึกษา
อย่างยิ่ง ขอแสดงความยินดี
- คะแนนระหว่าง 16-30 หมายถึง นักเรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดีหลายประการ เหมาะสม
ที่ควรพัฒนา พยายามอีกหน่อย
- คะแนนระหว่าง 0-15 หมายถึง ท่านควรพัฒนาคุณลักษณะส่วนตัวบางประการ เพื่อให้มีคุณลักษณะ
ของ YC ออกแรงพยายามมากหน่อย ขอเป็นกำลังใจ